

Spørgsmål 3:

Under forudsætning af uændret vækst (statsunderskuds vækstrate 1982-83) frem til 1990 ønskes der en opstilling af:

- a) den samlede indenlandske gæld pr. 31. december,
- b) de samlede afdrag pr. år og
- c) den samlede renteudgift pr. år for henholdsvis stat, kommuner og koncessionerede selskaber. Opstillingen bedes foretaget i skemaform og angivet for hver af organerne for sig samt for hver enkelt af årene 1983 til 1990. Det forudsættes, at der anvendes den pr. 5. oktober gældende gennemsnitlige kurs for statsobligationer.

Svar:

Regeringen har ved flere lejligheder fremhævet, at udviklingen i det statsfinansielle underskud i de senere år har haft en særdeles alvorlig karakter, og at en fortsættelse af væksttendenserne vil være udtryk for en helt uholdbar situation.

Et enkelt regneeksempel med udgangspunkt i det stillede spørgsmål kan belyse dette forhold.

Statens nettokasseunderskud skønnes ifølge regeringens oversigt over statsfinansierne af 30. september 1982 at vokse med 31 pct. fra 1982 til 1983 under forudsætning af uændret økonomisk politik. Hvis det i regneeksemplet forudsættes, at nettokasseunderskuddet vokser med 31 pct. p.a. fra 1984 til 1990, og at bruttonationalproduktet vokser med 10 pct. p.a., vil nettokasseunderskuddet udgøre ca. 50 pct. af bruttonationalproduktet i 1990 mod 12,8 pct. i 1982.

Antages det videre, at nettokasseunderskuddet herefter i en årrække fastholdes på 50 pct. af bruttonationalproduktet, vil statsgælden regnet til kursværdi tilnærme sig et niveau svarende til fem gange bruttonationalproduktet under forudsætning af fuld lånefinansiering. Ved et renteniveau på 20 pct. p.a. vil statens årlige indenlandske renteudgifter vokse til niveau svarende til det samlede bruttonationalprodukt. I udgangssituationen - 1983 - skønnes renteudgifterne at udgøre 6 pct. af bruttonationalproduktet.

Spørgsmål 4:

Hvilken betydning vil det have for

- a) renten,
- b) inflationen,
- c) kursen på statsobligationerne,
- d) muligheden for at afsætte indeksobligationer, hvis bemyndigelsen begrænses til:
  - a) 60 pct. af det ansøgte,
  - b) 70 pct. af det ansøgte?

Svar:

Behovet for en ny statslig lånebemyndigelse må vurderes i lyset af den samlede likviditetsudvikling, der påvirkes af en række faktorer, ikke mindst underskuddet på statsfinansierne, udviklingen på betalingsbalancens løbende poster samt den ikke-statslige nettolåntagning i udlandet. Hertil kommer Nationalbankens likviditetsmæssige påvirkning, der først og fremmest består i en fastsættelse af omfang og vilkår for pengeinstitutternes låntagning i Nationalbanken. Med udgangspunkt i en samlet tilfredsstillende likviditetsudvikling og skøn over de vigtigste likviditetspåvirkende faktorer kan behovet for salg af statspapirer beregnes. Størrelsen af den foreslåede nye statslige lånebemyndigelse på netto 100 mia kr., der skulle kunne række frem til udgangen af 1983, er beregnet på denne måde.

Såfremt bemyndigelsen begrænses til 60 pct. eller 70 pct. af de ansøgte, d.v.s. til henholdsvis 60 mia kr. og 70 mia kr. (og stadig forudsættes at kunne række godt 1 år ud i fremtiden), vil dette først og fremmest give sig udslag i en betydelig likviditetsudvidelse (netto) over statsfinansierne. Dette vil alt andet lige bevirke et fald i renten (da renten kan opfattes som prisen på penge, hvoraf udbuddet stiger). Modstykket til rentefaldet er en stigning i kurserne på statspapirer. Den større pengeregighed og lavere rente vil antagelig påvirke den reale efterspørgsel i økonomien, såvel forbrugs- som investeringsefterspørgsel, i opadgående retning, hvilket kan indebære tendens til øget prisstignings-takt. I kraft af kursstigningen på statspapirerne vil afkastet på disse papirer falde, og dermed vil indeksobligationerne alt andet lige